

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามนักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน

ชื่อ ค.ช./ค.ญ./นาย/นางสาว.....นามสกุล.....
 วันเดือนปีเกิดของนักเรียน.....อายุ.....ปี.....เดือน.....
 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../.....โรงเรียน.....
 ที่พักอาศัยปัจจุบันของนักเรียนที่สามารถติดต่อได้.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ปกครอง

ชื่อผู้ปกครอง นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....
 ที่พักอาศัยปัจจุบันของผู้ปกครองที่สามารถติดต่อได้.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงใน (....) หน้าข้อความที่เป็นคำตอบและเติมคำลงในช่องว่าง ในคำถามแต่ละข้อ

1. ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับนักเรียนคือเป็น

1. () บิดา/มารดา	3. () ลุง/ป้า/น้า/อา
2. () ปู่/ย่า/ตา/ยาย	4. () อื่นๆ (ระบุ).....

2. ปัจจุบันผู้ปกครองมีอายุ.....ปี

3. สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

1. () โสด	4. () หย่า
2. () สมรสและอยู่ด้วยกัน	5. () สมรสและแยกกันอยู่
3. () หม้าย	

4. ผู้ปกครองจบการศึกษาสูงสุดระดับใด

1. () ไม่เคยเรียน	4. () ปวช./ปวส./อนุปริญญา
2. () ประถมศึกษา	5. ()ปริญญาตรี/โท/เอก
3. () มัธยมศึกษา	6. () อื่นๆ (ระบุ).....

5. ปัจจุบันอาชีพหลักของผู้ปกครองคือ

1. () ไม่ได้ประกอบอาชีพเพราะ	
2. () รับจ้าง	5. () ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ตำแหน่ง.....
3. () ค้าขาย	6. () อื่นๆ (ระบุ).....
4. () เกษตรกรรม	

6. รายได้ต่อเดือนของครอบครัวผู้ปกครอง ประมาณเดือนละ

1. () น้อยกว่า 5,000 บาท	4. () 20,001-30,000 บาท
2. () 5,000-10,000 บาท	5. () มากกว่า 30,000 บาท
3. () 10,001-20,000 บาท	6. () ไม่ทราบ

7. ที่พักอาศัยที่นักเรียนอยู่ในปัจจุบันในระหว่างเรียนหนังสือได้แก่

1. () บ้านของบิดา/มารดา	4. () บ้านผู้อื่น(ระบุ).....
2. () บ้านญาติ	5. () หอพัก
3. () บ้านเช่า	

8. นักเรียนได้รับเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ จากใคร

1. () บิดา/มารดา	3. () ลุง/ป้า/น้า/อา
2. () ปู่/ย่า/ตา/ยาย	4. () อื่นๆ (ระบุ).....

9. นักเรียนได้รับเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆต่อครั้งอย่างไร

1. () วันละ.....บาท	3. () เดือนละ.....บาท
2. () สัปดาห์ละ.....บาท	4. () อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลประวัติทางพันธุกรรมของนักเรียน

1. ประวัติการได้รับบริการทางพันธุกรรมของนักเรียน

1. () ไม่เคยได้รับบริการทางพันธุกรรม
2. () เคยได้รับบริการทางพันธุกรรม

2. จากข้อ 1 หากเคยได้รับบริการทางทันตกรรม

2.1 เคยไปที่ไหน (ตอบได้หลายข้อตามที่เคยไป)

1. () ห้องเบอร์ 9 (ภาควิชาทันตกรรมชุมชน) คณะทันตแพทยศาสตร์ มช.
2. () ห้องอื่นๆ คณะทันตแพทยศาสตร์ มช.
3. () โรงพยาบาลของรัฐ
4. () โรงพยาบาลเอกชน
5. () คลินิกเอกชน
6. () อื่นๆ (ระบุ).....

2.2 เคยได้รับบริการทันตกรรม อะไรบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

1. () ตรวจสอบสภาพช่องปาก	6. () ขูดหินปูน
2. () เคลือบร่องฟัน	7. () รักษาคลองรากฟัน
3. () ถอนฟัน	8. () จัดฟัน
4. () อุดฟัน	9. () อื่นๆ ระบุ.....
5. () สอนทันตสุขศึกษา	

.....

แบบประเมินบุคลิกภาพของนักเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
โรงเรียน.....ชั้น ม...../.....

ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นลักษณะนิสัยของนักเรียน และเติมคำในช่องว่าง ในคำถามแต่ละข้อ

1. เป็นคนที่มีอารมณ์ขันหรือสนุกสนาน
 1. () น้อยมาก
 2. () บางครั้ง
 3. () บ่อยๆ
 4. () บ่อยมากที่สุด
2. เป็นคนที่มีเพื่อน
 1. () น้อย
 2. () ปานกลาง
 3. () มาก
 4. () มากที่สุด
3. เป็นคนที่ชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ
 1. () น้อยมาก
 2. () บางครั้ง
 3. () บ่อยๆ
 4. () บ่อยมากที่สุด
4. เป็นคนที่ได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้า/รองหัวหน้า กลุ่ม หรือ ห้อง
 1. () น้อยมาก
 2. () บางครั้ง
 3. () บ่อยๆ
 4. () บ่อยมากที่สุด
5. เป็นคนที่มีความร่าเริง หรือ มีความสุข
 1. () น้อยมาก
 2. () บางครั้ง
 3. () บ่อยๆ
 4. () บ่อยมากที่สุด
6. เป็นคนที่มีเรื่องไม่สบายใจ หรือ กังวลใจ หรือ เครียด
 1. () น้อยมาก
 2. () บางครั้ง
 3. () บ่อยๆ
 4. () บ่อยมากที่สุด
7. เป็นคนที่ชอบพูดกับเพื่อนๆ
 1. () น้อยมาก
 2. () บางครั้ง
 3. () บ่อยๆ
 4. () บ่อยมากที่สุด
8. เป็นคนที่กล้าพูด หรือ กล้าแสดงออกในเวลาเรียน
 1. () น้อยมาก
 2. () บางครั้ง
 3. () บ่อยๆ
 4. () บ่อยมากที่สุด
9. เป็นคนที่ไม่ไปซื้อของที่ตลาด หรือ ห้างสรรพสินค้า ในวันหยุดหรือ หลังเลิกเรียน
 1. () น้อยมาก
 2. () บางครั้ง
 3. () บ่อยๆ
 4. () บ่อยมากที่สุด
10. เป็นคนที่ชอบไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆในวันหยุด หรือ เมื่อมีเวลาว่าง
 1. () น้อยมาก
 2. () บางครั้ง
 3. () บ่อยๆ
 4. () บ่อยมากที่สุด

11. เป็นคนที่ชอบอยู่บ้าน หรือ ชอบอยู่คนเดียวในวันหยุด หรือ เมื่อมีเวลารว่าง
 1. () น้อยมาก 2. () บางครั้ง 3. () บ่อยๆ 4. () บ่อย มากที่สุด
12. เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 1. () น้อยมาก 2. () บางครั้ง 3. () บ่อยๆ 4. () บ่อย มากที่สุด
13. เป็นคนที่มีเรื่องขัดใจหรือ ทะเลาะกับเพื่อนๆ
 1. () น้อยมาก 2. () บางครั้ง 3. () บ่อยๆ 4. () บ่อย มากที่สุด
14. เป็นคนที่ตัดสินใจทำตามเพื่อนๆ
 1. () น้อยมาก 2. () บางครั้ง 3. () บ่อยๆ 4. () บ่อย มากที่สุด
15. เป็นคนที่ชอบแบ่งปันขนม หรือ ให้เพื่อนๆยืมของใช้ หรือ เงิน
 1. () น้อยมาก 2. () บางครั้ง 3. () บ่อยๆ 4. () บ่อย มากที่สุด
16. เป็นคนที่มีความสุข / สนุก เมื่อได้มาโรงเรียน
 1. () น้อยมาก 2. () บางครั้ง 3. () บ่อยๆ 4. () บ่อย มากที่สุด
17. เป็นคนที่มีความสุข หรือสนุก เมื่อได้อยู่ที่บ้าน
 1. () น้อยมาก 2. () บางครั้ง 3. () บ่อยๆ 4. () บ่อย มากที่สุด
18. เป็นคนที่ได้รับเงินมาโรงเรียนเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในแต่ละวัน
 1. () น้อยมาก 2. () บางครั้ง 3. () บ่อยๆ 4. () บ่อย มากที่สุด
19. เป็นคนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับ
 1. () อ่อน 2. () ปานกลาง 3. () ดี 4. () ดีมาก
20. เมื่อมีเวลาร่างงานอดิเรก ได้แก่ (ตอบได้หลายข้อตามที่ได้ปฏิบัติ)
 1. () อ่านหนังสือ
 2. () เล่นกีฬา
 3. () เที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยว
 4. () ไปเดินซื้อของตามตลาด / ห้างสรรพสินค้า
 5. () ไปร้านหนังสือ
 6. () เล่นดนตรี
 7. () อื่นๆ (ระบุ).....
21. เป็นคนที่มีลักษณะนิสัยเด่นดังนี้
-

ภาคผนวก ข

แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus group)

1. เริ่มต้นการสนทนา

- 1.1 กล่าวคำต้อนรับ ทักทาย และขอบคุณนักเรียนที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนา
- 1.2 ผู้ดำเนินการสนทนา (ผู้วิจัย) แนะนำทีมงาน (ผู้ดำเนินการสนทนา, ผู้จัดบันทึก, ผู้ช่วย)
- 1.3 อธิบายวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม ว่าต้องการทราบอะไร, เพื่ออะไร
- 1.4 อธิบายรูปแบบการสนทนา กติกา และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนทนา เช่น ขอให้ทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นกันเอง ขออนุญาตให้ทบทวนข้อสงสัย และจะมีผู้คอยจด คำสนทนา
- 1.5 ขอให้นักเรียนที่ร่วมสนทนาแนะนำตนเอง, บอกชื่อ, ชื่อเล่น
- 1.6 เริ่มการสนทนาในเรื่องทั่วไป เป็นการอุ่นเครื่อง และคำถามอุ่นเครื่องนี้จะมุ่งไปให้ตรงกับทิศทางเดียวกับเรื่องที่จะศึกษา เช่น อาจเริ่มต้นด้วยการถามเกี่ยวกับความสนใจข่าวสารต่างๆว่านักเรียนสนใจข่าวสารเรื่องใดมากที่สุด แหล่งข่าวที่นักเรียนสนใจได้แก่แหล่งใดบ้าง และนักเรียนสนใจข่าวเกี่ยวกับสุขภาพบ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด แล้วโยงเข้าสู่สุขภาพดังนี้
 - 1.6.1 คนที่มีสุขภาพดีควรมีลักษณะอย่างไร
 - 1.6.2 การมีสุขภาพดี มีประโยชน์ (หรือ มีความสำคัญ) อย่างไร
 - 1.6.3 ส่วนของร่างกายที่นักเรียนคิดว่ามีความสำคัญมากที่สุดได้แก่อะไรบ้าง และสำคัญอย่างไร
 - 1.6.4 ในส่วนของใบหน้า อวัยวะใดมีความสำคัญมากที่สุดต่อนักเรียนและสำคัญอย่างไร

2. เกี่ยวกับคุณค่าต่อสุขภาพช่องปาก

2.1 คุณค่าที่มีลักษณะเป็นความรู้สึก (Affection)

- 2.1.1 นักเรียนคิดว่า สุขภาพช่องปาก(ปากและฟัน) มีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร
- 2.1.2 เมื่อเทียบกับส่วนอื่นๆ ของร่างกาย สุขภาพช่องปาก(ปากและฟัน) มีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด
- 2.1.3 นักเรียนคิดว่า การมีสุขภาพช่องปากที่ดี มีประโยชน์ หรือไม่ อย่างไร
- 2.1.4 นักเรียนไม่ยอมให้สุขภาพช่องปาก(ปากและฟัน)ของตนเองเป็นแบบใด เพราะเหตุใด

- 2.1.5 นักเรียน พอใจ / ไม่พอใจ สุขภาพช่องปาก(ปากและฟัน) ของตนเองหรือไม่
เพราะเหตุใด
- 2.1.6 ชอบปากและฟันของใคร (คนอื่น ๆ / คนรู้จัก/ เพื่อนๆ) เพราะเหตุใด
- 2.1.7 อยากให้ สุขภาพช่องปาก(ปากและฟัน) ของตนเอง เป็นอย่างไร เพราะอะไร

2.2 คุณค่าที่มีลักษณะเป็นพฤติกรรมหรือแนวทางปฏิบัติ (Behavioral)

2.2.1 พฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปาก

- 1) นักเรียนใช้วัสดุหรืออุปกรณ์อะไรบ้างในการทำความสะอาดช่องปาก และมีเหตุผลอย่างไรบ้าง ในการเลือก ซื่อ / ใช้ วัสดุหรืออุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปากเหล่านี้
- 2) นักเรียนดูแลช่องปากเป็นอย่างไรเมื่อเทียบกับอวัยวะส่วนอื่นๆ ของร่างกาย (จำนวนอุปกรณ์หรือวัสดุที่ใช้ และ เวลาที่ใช้) เพราะเหตุใด
- 3) หากมีการดูแลเป็นพิเศษ เหตุจูงใจให้ดูแลเป็นพิเศษ เกิดจากอะไร
- 4) วิธีดูแลช่องปาก ทำอย่างไรบ้าง (ที่บ้าน / ที่โรงเรียน) , มีเหตุผลที่ทำ / ไม่ทำ อย่างไร และควรจะทำอย่างไรบ้างเพื่อให้ นักเรียนแปรงฟัน หลังอาหารกลางวัน ที่โรงเรียน
- 5) ที่ผ่านมานักเรียนทราบได้อย่างไรว่า ตนเอง/เพื่อน ๆ มีปัญหาในช่องปาก
- 6) นักเรียนทราบได้อย่างไรว่า ตนเอง ทำความสะอาดช่องปากได้เพียงพอแล้ว หรือ ดีแล้ว (ใช้อะไรเป็นตัวตัดสินว่าทำความสะอาดช่องปากได้เพียงพอแล้ว)

2.2.2 พฤติกรรมการบริโภค

- 1) นักเรียน เลือกรับประทานอาหาร / ขนม / ของว่าง ประเภทใดบ้าง และมีเหตุผลอะไรบ้างในการเลือกอาหารเหล่านั้น (ที่บ้านหรือที่หอพัก / ที่โรงเรียน)
- 2) นักเรียนเลือกรับประทานอาหาร / ขนม / ของว่าง ประเภทใดบ้าง มีเหตุผลอะไรบ้างในการเลือกรับประทานอาหารเหล่านั้น และสามารถเลืองได้มากน้อยแค่ไหน อย่างไร (ที่บ้าน / ที่โรงเรียน)

- 3) ความถี่ หรือ ความบ่อย ในการรับประทานอาหาร / ขนม / ของว่าง
ของนักเรียน เป็นอย่างไรบ้าง (ที่บ้าน / ที่โรงเรียน)

2.2.3 พฤติกรรมการไปรับบริการทางทันตกรรม

- 1) ที่ผ่านมานักเรียนมีเหตุผล หรือ เหตุชักนำไป / ไม่ไป รับบริการทาง
ทันตกรรมอย่างไรบ้าง
- 2) นักเรียนอยากไปรับบริการทางทันตกรรม หรือไม่ เพราะเหตุใด
และถ้าอยากไป อยากได้รับการทันตกรรมอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.3 คุณค่าที่มีลักษณะเป็นความรู้ (Cognitive)

- 2.3.1 นักเรียนคิดว่าปัญหาในช่องปากที่พบได้บ่อยๆในกลุ่มวัยรุ่นได้แก่อะไรบ้าง
- 2.3.2 นักเรียนคิดว่าสาเหตุที่สำคัญที่สุดของปัญหาในช่องปากเกิดจากอะไร เพราะเหตุใด
- 2.3.3 หากตนเอง / เพื่อนๆ / มีโรคในช่องปาก เช่น ฟันผุ/ เหงือกอักเสบ/ แผลในช่อง
ปาก/ กลิ่นปาก/ ฟันหักบิ่น จะรู้สึกอย่างไร และ คิดว่าตนเอง / เพื่อนๆ ควรจะทำ
อย่างไรบ้าง
- 2.3.4 หากตนเอง / เพื่อนๆ / มีฟันห่าง / ฟันยื่น / ฟันซ้อนเก / ฟันดำ / ฟันเหลือง / ฟันหลอ
/ ฟันปลอม จะรู้สึกอย่างไร และ คิดว่าตนเอง / เพื่อนๆ ควรจะทำอย่างไรบ้าง
- 2.3.5 ปัจจุบันนี้ นักเรียนคิดว่าตนเองมีปัญหาในช่องปากหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 2.3.6 นักเรียนคิดว่าตนเองดูแลสุขภาพช่องปากดีพอแล้วหรือยัง เพราะเหตุใด
- 2.3.7 นักเรียนคิดว่า การดูแลสุขภาพช่องปากที่ถูกต้องหรือถูกวิธี ควรทำอย่างไรบ้าง และ
นักเรียนสามารถทำได้ หรือไม่ เพราะเหตุใด
- 2.3.8 นักเรียนคิดว่าอาหารที่รับประทาน(ประเภทของอาหาร/ ลักษณะของอาหาร / ความถี่
ในการรับประทาน) มีผลต่อการเกิดโรคในช่องปาก หรือไม่ อย่างไร
- 2.3.9 นักเรียนคิดว่าตนเองสามารถป้องกันโรคในช่องปาก (โรคฟันผุ/โรคเหงือก อักเสบ
/ กลิ่นปาก/ แผลในปาก) ได้หรือไม่ อย่างไร
- 2.3.10 จากประสบการณ์ที่ผ่านมานักเรียน คิดว่า ผู้ปกครอง / ครู / ทันตแพทย์ / สื่อ
ต่างๆ มีส่วนสนับสนุนหรือ ส่งเสริม การดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนหรือไม่
อย่างไร ในวัยเด็ก / ในช่วงวัยรุ่น

แนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

1. การดูแลสุขภาพช่องปากในวัยเด็กจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
(ที่บ้าน , ที่โรงเรียนเดิม, ที่โรงเรียนปัจจุบัน ม.1,2,3)
2. ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก เป็นอย่างไรบ้างในวัยเด็ก / วัยรุ่น
3. ผู้ปกครองมีส่วนสนับสนุน / ส่งเสริมการดูแลสุขภาพช่องปาก อย่างเป็นบ้างตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบัน
4. การดูแลสุขภาพช่องปากของบุคคลต่างๆ ในครอบครัวเป็นอย่างไรบ้าง
(พ่อ ,แม่ / พี่,น้อง /ญาติๆ (ถ้ามี) ที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน)
5. คิดว่าปัญหาสุขภาพช่องปากของบุคคลต่างๆ ในครอบครัวเป็นอย่างไรบ้าง
(พ่อ ,แม่, พี่,น้อง)
6. การไปรับบริการทางทันตกรรมของครอบครัวเป็นอย่างไรบ้าง
7. ความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวกับการส่งเสริมป้องกันสุขภาพในช่องปาก
 - 7.1 เปรียบเทียบความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการป้องกัน โรคในช่องปากในวัยเด็กและวัยรุ่น
 - 7.2 คิดว่าการป้องกันโรคในช่องปากของตนเอง ควรทำอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น
 - 7.3 ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการไปรับบริการทางทันตกรรม
(ประเภทของการบริการทันตกรรม / สถานที่ๆ ไปรับบริการทันตกรรม / ทัศนบุคลากรผู้ให้บริการ)
8. คิดว่าตนเอง ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากจากที่ไหนมากที่สุด และในช่วงอายุใด เพราะเหตุใด
9. คิดว่าสาเหตุชักนำหรือเหตุจูงใจให้ตนเองสนใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากได้แก่สาเหตุใด และคิดว่าตนเองดูแลสุขภาพช่องปากเป็นอย่างไรบ้างเมื่อเทียบกับเพื่อนๆ
10. ความคาดหวังเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากของตนเองในอนาคตเป็นอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงคาดหวังเช่นนั้น
11. คิดว่าการทำให้วัยรุ่นใส่ใจเรื่องสุขภาพช่องปากมากขึ้น ควรเน้นในด้านใดบ้าง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล

นางชนันพร บุญเจริญ

วัน เดือน ปี เกิด

9 เมษายน 2499

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2518

มัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนวัดโนทัยพายัพ เชียงใหม่

พ.ศ. 2524

ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2524

ทันตแพทย์ 4

ฝ่ายทันตกรรม ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก เขต 5 เชียงใหม่

พ.ศ. 2535-ปัจจุบัน

ทันตแพทย์ 8

ฝ่ายทันตกรรม โรงพยาบาลแม่และเด็ก ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ

ภาพเขต 10 เชียงใหม่